

mun. Chișinău, bul. Ștefan cel Mare și Sfint, 162
Republica Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27 27 40,
tel./fax (+373 22) 27 27 40, e-mail: jcc@justice.md

Chisinau city, Ștefan cel Mare și Sfint, 162 avenue
Republic of Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27 27 40,
tel./fax (+373 22) 27 27 40, e-mail: jcc@justice.md

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII		
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU		
SEDIUL CENTRU		
leşire Nr.	086-1118	
"26"	"iulie"	20 18

*Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28;*

Prin prezenta, Judecătoria Chișinău (sediul Centru), vă expediază sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, în cadrul judecării cauzei contravenționale privind învinuirea lui Roșca Alexandru în comiterea contravenției prevăzute de art. 78¹ Cod Contravențional.

La necesitate se va expedia cauza contravențională în original.

Anexe:

- Încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din data de 11 iunie 2018;
- Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a art. 78¹ Cod Contravențional.

Judecătorul

Judecătoriei Chișinău (sediul Centru)

Maria Frunze

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA		
INTRARE NR. 1119		
02	08	20 18

Dosarul nr.4-1386/2017

12-4-46807-07072017

ÎNCHEIERE

11 iunie 2018

mun.Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței

Judecător

Grefier

Maria Frunze

Victoria Țințari

Cu participarea:

Agentul constatator -

Victimelor

Damian Dumitru

Aurelia Roșca și Tamara Roșca

Avocatul victimelor

Tatiana Chebac

Persoanei în privința căreia s-a întocmit procesul verbal cu privire la contravenție-

Alexandru Roșca

Avocatul persoanei în privința căreia s-a întocmit procesul verbal cu privire la contravenție-

Roman Plămădeală

Examinînd în ședință de judecată publică cauza contravențională în privința lui

Roșca Alexandru Pavel, născut la 02.12.1953,
c/p 0961605541696, domiciliat în mun. Chișinău,
or. Codru, str-la 8 Cobzarilor 1, divorțat,
neîncadrat în câmpul muncii .

învinuit în comiterea contravenției prevăzute la în baza art. 78¹ Cod contravențional.

c o n s t a t ă :

Partea descriptivă:

1.La data de 06 iulie 2017, la Judecătoria Chișinău, sediul Centru a parvenit cauza contravențională privind învinuirea lui Roșca Alexandru în comiterea contravenției prevăzute de art. 78¹ Cod Contravențional.

2.La data de 07 iulie 2017, prezenta cauză contravențională a fost repartizată prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor ceea ce se confirmă prin fișa de repartizare anexată la materialele dosarului.

3.Prin încheierea din data de 08 iulie 2017, în acord cu prevederile art. 473 lit.b) Cod Contravențional al RM a fost fixat termenul pentru examinarea prezentei cauze penale.

Argumentele participanților la proces:

4.În ședința de judecată *agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Centru, mun.Chișinău, Dumitru Damian* a susținut procesul verbal cu privire la contravenție și a indicat că fapta încriminată făptuitorului, Roșca Alexandru a constatat-o în baza declarațiilor victimelor și a raportului de constatare.

5. *Victimele, Roșca Aurelia și Roșca Tamara* în ședința instanței de judecată au

declarat că făptuitorul, Roșca Alexandru la data de 17 iunie 2017 a aplicat asupra acestora violență fizică și psihologică.

6. Făptuitorul, Roșca Alexandru în ședința de judecată nu și-a recunoscut vinovăția. În plus, a declarat că nu a aplicat violență asupra victimelor.

Apprecierea instanței de judecată:

7. Audiind opiniile participanților la proces, studiind materialele dosarului, instanța de judecată consideră a sesiza din oficiu Curtea Constituțională pentru a supune controlului constituționalității sancțiunea art. 78¹ Cod Contravențional și anume sintagma „se sancționează cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore sau cu arest contravențional de la 7 la 15 zile”, din următoarele considerente:

8. În conformitate cu dispoziția art.7 alin.(3) Cod de procedură penală, ”Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.”

9. Potrivit art.135 alin.(1) lit.a), g) din Constituția RM, „Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție ”.

10. Totodată aceleași prevederi se regăsesc și în art.4 alin.(1) lit.a), g) al Legii cu privire la Curtea Constituțională nr.317 din data de 13.12.1994 și în art. 4 alin.(1) lit. a) și g) din Codul Jurisdicției constituționale.

11. La fel, instanța de judecată notează că în temeiul Hotărârii Curții Constituționale din 09.02.2016, s-a statuat că în sensul articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) coroborat cu articolele 20, 115,116 și 134 din Constituție:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

Mai mult decât atât, prin aceeași hotărâre, Curtea Constituțională, a relevat că, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

12. După această proiectare a cadrului normativ de referință, în speță, instanța de judecată reține că, sunt întrunite condițiile indicate în Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din data de 09 februarie 2016.

13. În acest context, notăm că în speță instanța de judecată consideră oportună verificarea constituționalității sancțiunii art. 78¹ Cod Contravențional și anume sintagma „se sancționează cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore sau cu arest contravențional de la 7 la 15 zile”, sub aspectul corespunderii cu prevederile art.7, art.8, art. 16, art. 20, art. 26, art. 54 din Constituția Republicii Moldova.

14. Totodată, instanța de judecată consideră necesar a dispune suspendarea examinării cauzei contravenționale privind învinuirea lui Roșca Alexandru în comiterea contravenției prevăzute de art. 78¹ Cod Contravențional, pînă la exercitarea, de către Curtea Constituțională, a controlului constituționalității sancțiunea art. 78¹ Cod Contravențional și anume sintagma „se sancționează cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore sau cu arest contravențional de la 7 la 15 zile”.

15. Sintetizînd circumstanțele reliefate, suprapuse la textele de lege enunțate, instanța de judecată ajunge la concluzia de ridica din oficiu excepția de neconstituționalitate, în cadrul judecării cauzei contravenționale privind învinuirea lui Roșca Alexandru în comiterea contravenției prevăzute de art. 78¹ Cod Contravențional.

În conformitate cu art. 7, 341-342, Cod de Procedură Penală al Republicii Moldova, instanța de judecată,

DISPUNE:

Se ridică din oficiu excepția de neconstituționalitate, pentru verificarea constituționalității sancțiunii art. 78¹ Cod Contravențional și anume sintagma „se sancționează cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore sau cu arest contravențional de la 7 la 15 zile” sub aspectul corespunderii cu prevederile art.7, art.8, art. 16, art. 20, art. 26, art. 54 din Constituția Republicii Moldova.

Se suspendă examinarea cauzei contravenționale privind învinuirea lui Roșca Alexandru în comiterea contravenției prevăzute de art. 78¹ Cod Contravențional pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra sesizării înaintate.

Se remite în adresa Curții Constituționale sesizarea instanței de judecată pentru verificarea constituționalității sancțiunii art. 78¹ Cod Contravențional și anume sintagma „se sancționează cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore sau cu arest contravențional de la 7 la 15 zile”.

Încheierea poate fi contestată odată cu fondul cauzei.

Președintele ședinței
Judecător

Maria Frunze

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

Prezenta sesizare este un document juridic și poate afecta drepturile și obligațiile dumneavoastră.

I – AUTORUL SESIZĂRII

(Informații cu privire la autorul sesizării și eventualul său reprezentant)

1. Nume Frunze

2. Prenume Maria

3. Funcția : judecător în cadrul Judecătoriei Chișinău(sediul Centru)

4. Adresa mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare 162

5. Tel.022 27-53-61; fax 022 272740

6. Numele și prenumele reprezentantului*

7. Ocupația reprezentantului

8. Adresa reprezentantului

9. Tel.

10. Fax

11.

* Dacă autorul sesizării este reprezentat/ă, a se anexa o procură semnată de autorul sesizării.

II – OBIECTUL SESIZĂRII

12.

Prezenta sesizare vizează neconstituționalitatea prevederilor art. 78¹ Cod Contravențional.

Excepția de neconstituționalitate este ridicată în cadrul cauzei contravenționale privind învinuirea lui Roșca Alexandru în comiterea contravenției prevăzute de art. 78¹ Cod Contravențional aflată în procedura judecătorului Judecătoriei Chișinău(sediul Centru), Maria Frunze.

Conținutul prevederilor contestate este următorul:

„ Articolul 78¹. Violența în familie

Maltratarea sau alte acțiuni violente, comise de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, care au provocat vătămare neînsemnată a integrității corporale se sancționează cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore sau cu arest contravențional de la 7 la 15 zile.

Consider că sancțiunea art. 78¹ Cod Contravențional contravine următoarelor prevederi din Constituția Republicii Moldova:

- Art. 7 din Constituția RM, „Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică”;
- Art. 8 alin.(1) din Constituția RM, „ Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional”;
- Art. 16 din Constituția RM,
„ (1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.
(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”
- art. 20 alin.(1) din Constituția RM., „ Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.”
- art. 26 alin.(1) din Constituția RM, „ Dreptul la apărare este garantat.”
- art. 54 alin.(1) din Constituția RM, „ În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.”.

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13. La data de 30 iunie 2017, de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Centru a Direcției de Poliție mun. Chișinău al Inspectoratului General al Poliției, Damian Dumitru a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI03 739906 în privința lui Roșca Alexandru în baza art. 78¹ Cod contravențional, pentru faptul că la data de 17 iunie 2017, ultimul aflându-se la domiciliul său din str-la 8 Cobzarilor 1, or. Codru, mun.Chișinău, a comis fapta contravențională manifestată prin aplicarea de lovituri care au provocat vătămări neînsemnate integrității corporale.

În conformitate cu art.395 alin.1 pct.1 lit.c) Cod Contravențional, prezenta cauza contravențională în privința lui Roșca Alexandru a fost expediată spre examinare conform competenței în instanța de judecată.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Prevederile contestate de la art. 78¹ din Codul contravențional nu corespund rigorilor constituționale și ale Convenției Europene a Drepturilor Omului, precum și ale jurisprudenței CtEDO în materia garantării principiilor preeminenței dreptului, dreptului la apărare și nediscriminării.

14.2. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a stabilit că unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului și ale statului de drept îl constituie principiul legalității, care derivă din articolul 1 alin. (3) din Constituție, și anume din principiul constituțional al statului de drept. Potrivit statuărilor Curții, «preeminența dreptului se asigură prin întreg sistemul de drept, inclusiv prin normele penale, acestea caracterizându-se prin anumite trăsături proprii, distinctivă în raport cu alte categorii de norme, ce se diferențiază între ele prin caracterul și structura lor, prin sfera de incidență».

Curtea Constituțională, la fel, a menționat că „preeminența dreptului în materie penală exprimă printre altele asigurarea legalității infracțiunilor și pedepselor; inadmisibilitatea aplicării extensive a legii penale, în detrimentul persoanei, în special, prin analogie”. Curtea a menționat constant că «incriminarea faptelor în legile penale, stabilirea pedepsei pentru ele, precum și alte reglementări, se întemeiază pe rațiuni de politică penală. Astfel, legea penală constituie un ansamblu de reguli juridice, formulate într-o manieră clară, concisă și precisă. Or, calitatea legii penale constituie o condiție vitală pentru menținerea securității raporturilor juridice și ordonarea eficientă a relațiilor sociale.»

14.3. Principiile citate în materie penală sunt aplicabile și legii contravenționale. În acest sens, Curtea Constituțională a menționat că «prin reglementarea infracțiunilor și a pedepselor în materie penală urmează a se înțelege și competența reglementării contravențiilor și sancțiunilor contravenționale. Or, legea contravențională conține prevederi care indică de fapt natura penală a contravențiilor administrative.» Competența exclusivă a legislatorului de a reglementa care fapte constituie infracțiuni sau contravenții și care pedepse urmează a fi aplicate nu exclude obligativitatea respectării principiului legalității.

14.4. În speță, prevederile art. 78¹ din Codul contravențional nr. 218 din 24.10.2008 califică drept contravenție *maltratarea sau alte acțiuni violente, comise de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, care au provocat vătămare neînsemnată a integrității corporale.*

Potrivit aceleiași prevederi, savîrsirea acestei contravenții se sancționează cu *muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore sau cu arest contravențional de la 7 la 15 zile.*

14.5. Dispoziția contestată, și anume sintagma „*muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore sau cu arest contravențional de la 7 la 15 zile*”, este contrară principiului individualizării sancțiunii contravenționale. Or, principiul constituțional al legalității impune diferențierea pedepselor stabilite pentru încălcarea legii, fapt care nu poate fi efectuat în speță.

În formularea actuală a sancțiunii normei care scoate în afara legii maltratarea sau alte acțiuni violente, comise de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, prevede că persoanei recunoscute vinovate de comiterea faptei contravenționale respective, îi poate și aplicată una dintre pedepsele alternative: munca neremunerată în folosul comunității sau arestul contravențional.

În continuarea remarcăm că legislația contravențională stabilește anumite restricții la respectivele categorii de pedepse, astfel că: în temeiul art.37 alin.(3) cod contravențional *munca neremunerată în folosul comunității poate fi aplicată doar persoanelor care acceptă să execute o asemenea sancțiune.*

În plus, aceleași restricții le găsim și în Regulile 31 și 35 din Recomandarea nr.R 16(92) a Comitetului de Miniștri al CoE, adoptată la 19 octombrie 1992 de către statele membre, referitoare la Regulile Europene asupra sancțiunilor aplicate în comunitate, care indică că, spre deosebire de pedepsele cu închisoare sau amendă, care pot fi aplicare coercitiv indiferent de voința infractorului, sancțiunile și măsurile comunitare necesită cooperarea acestuia pentru a-și atinge scopurile, de aceea munca neremunerată în folosul comunității poate fi aplicată doar persoanelor care acceptă să execute o asemenea pedeapsă.

Iar, potrivit reglementărilor sancțiunii - arestul contravențional, art.38 alin.(6) Cod contravențional *Arestul contravențional nu poate fi aplicat persoanelor cu dizabilități severe și accentuate, militarilor în termen, militarilor și angajaților cu statut special ai Ministerului Afacerilor Interne, angajați în bază de contract, minorilor, femeilor gravide, femeilor care au copii cu vârsta de pînă la 8 ani, persoanei care este unicul întreținător al copilului cu vârsta de pînă la 16 ani și nici persoanelor care au împlinit vârsta generală de pensionare.*

Prin urmare, în condițiile în care în privința persoanei recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute la art.78¹ Cod contravențional, sunt aplicabile doar sancțiunile: munca neremunerată în folosul comunității și arestul contravențional, și dacă făptuitorul nu-și exprimă opțiunea pentru aplicarea sancțiunii sub formă de muncă neremunerată, iar în privința sa există una dintre condițiile care fac imposibilă aplicarea arestului contravențional, instanța de judecată este pusă în situația că nu poate aplica nici o pedeapsă, persoanei vinovate.

Anterior, Curtea Constituțională în hotărîrea nr. 10 din 10.05.2016 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 345 alin. (2) din Codul contravențional a reținut că sancțiunea de drept contravențional, fiind o consecință a răspunderii contravenționale, trebuie să fie strict individualizată, adaptată cantitativ și calitativ la gravitatea faptei și persoana făptuitorului.

Art. 9 din Codul contravențional determină criteriile care urmează a fi aplicate la individualizarea sancțiunii. Astfel, la aplicarea legii contravenționale urmează să se țină *cont de caracterul și de gradul prejudiciabil al contravenției, de persoana făptuitorului și de circumstanțele atenuante ori agravante.*

Totodată, urmează a fi remarcat că lipsa posibilității instanței de judecată de a aplica o sancțiune în cauza concretă este contrar principiului legalității și dreptului la un proces echitabil.

Or, potrivit principiului constituțional al legalității, legiuitorul nu poate reglementa o sancțiune în așa fel, încât să lipsească instanța de judecată de posibilitatea de a aplica și individualiza sancțiunea, ținând cont de circumstanțele cazului.

Mai mult decît atît, în condițiile formulării actuale a sancțiunii art. 78¹ Cod Contravențional acesta poartă un caracter discriminatoriu.

În acest context, notăm că în situația în care făptuitorul își va recunoaște vina și va opta pentru aplicarea sancțiunii sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, instanța de judecată în virtutea prevederilor art. 41 Cod Contravențional va aplica sancțiunea contravențională în funcție de caracterul și de gradul prejudiciabil al contravenției, de caracteristica persoanei și de circumstanțele atenuante și agravante. Iar în situația în care făptuitorul nu va opta pentru sancțiunea sub formă de muncă neremunerată sau va cădea sub incidența restricțiilor de aplicare a uneia din sancțiunile stabilite de norma art. 78¹ Cod Penal, judecătorul se va afla în imposibilitate de aplica față de persoana vinovată în comiterea contravenției o pedeapsă.

Iar ca finalitate nu se va asigura realizarea scopului pedepsei de corectare și reeducare a infractorului.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

(A se vedea capitolul V al Notiței Explicative)

15. Avînd în vedere motivele invocate, în temeiul art. 135 alin.(1) lit.a, g), art. 140 din Constituția RM, art. 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 6, 51, 62 lit.a), e), art. 68 din Codul Jurisdicției Constituționale, solicit:

1. Admiterea excepției de neconstituționalitate ridicată în cadrul cauzei contravenționale privind învinuirea lui Roșca Alexandru în comiterea contravenției prevăzute de art. 78¹ Cod Contravențional.

2. Declararea drept neconstituțională a sintagmei: „se sancționează cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore sau cu arest contravențional de la 7 la 15 zile”.

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

(A se vedea capitolul VI din Notița Explicativă)

16. Nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

VII - LISTA DOCUMENTELOR

- 17. a)
- b).....
- c)

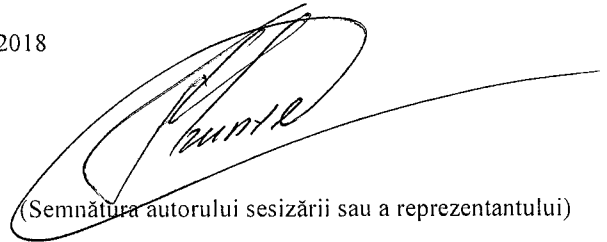
VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

(A se vedea capitolul VIII al Notiței Explicative)

18. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul Judecătoria Chișinău(sediul Centru)

Data 11 iunie 2018

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized loop followed by the word "Cunț" written in a cursive script. The signature is positioned above a horizontal line that extends to the right.

(Semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului)